

Voorontwerp bestemmingsplan Windpark HogeZandse Polder

Rapportage beantwoording inspraak- en vooroverlegreacties

Voorontwerp bestemmingsplan windpark Hogezandse polder

Rapportage beantwoording inspraakreacties

Inleiding

Om de realisatie van windturbines in de Hogezandse polder mogelijk te maken is een voorontwerp bestemmingsplan opgesteld. Hierbij is, op grond van het Besluit milieueffectrapportage, een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Een MER heeft tot doel om de gevolgen voor het milieu op een volwaardige manier mee te nemen bij een te nemen besluit of een op te stellen plan.

Voorafgaand aan het opstellen van het MER heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Cromstrijen een Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) vastgesteld. In deze NRD is aangegeven welke thema's worden onderzocht in het MER en op welke wijze. Het MER is gebaseerd op de vastgestelde NRD.

Het voorontwerp bestemmingsplan en concept milieueffectrapport hebben van 15 december 2014 tot en met 29 januari 2015 ter inzage gelegen. Gedurende de inzagetermijn kon iedereen een inspraakreactie indienen bij het College van Burgemeester en Wethouders. Deze inspraakreacties zijn geen zienswijzen in de zin van de Wet ruimtelijke ordening. Wel houdt het College bij het opstellen van het ontwerp-bestemmingsplan rekening met de inspraakreacties. Ook konden andere bestuursorganen vooroverlegreacties indienen. Gedurende de inzagetermijn ontving het college totaal 19 inspraak- en vooroverlegreacties.

Voor het overzicht zijn de inspraakreacties gerubriceerd en samengevat. Per inspraakreactie is aangegeven op welke inspraakreacties deze betrekking heeft. De reacties zijn gebundeld naar thema's. Verder is antwoord gegeven en is aangegeven of de reactie een vervolg krijgt. Insprekers krijgen separaat bericht welk nummer op hun inspraakreactie betrekking heeft.

Inhoud

1	Locatiekeuze	4
2	Geluid en stiltegebied	6
3	Water en waterkering	9
4	Externe veiligheid	10
5	Natuur	11
6	Landschap en zichtbaarheid	15
7	Participatie en omgevingsfonds	18
8	Schade	19
9	Gezondheid	20
10	Overig	21
	Bijlage 1: Foto-inpassing vanaf Schuringsedijk	24
	Bijlage 2: Vergelijking ashoogte 100 en 120 meter	25

1 Locatiekeuze

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 8, 10, 11, 16	Waarom wordt er afgeweken van het oorspronkelijke plan van de provincie om windturbines te plaatsen bij de ingang van de Heinenoordtunnel en omgeving bedrijventerrein A29?	In de door Provinciale Staten vastgestelde provinciale verordening wijst de provincie locaties aan waar windturbines geplaatst moeten worden en zij sluit met de betreffende gemeenten overeenkomsten om te werkstelligen dat ook werkelijk tot plaatsing wordt overgegaan. De locatie in de Hogezaandse polder is één van de aangewezen locaties.	
B	2, 8, 10, 11, 16	Waarom is de afstand tot bewoning niet leidend, maar wordt primair voor gebiedsontwikkeling of participatiemogelijkheden gekozen?	Uit het bestemmingsplan (§4.2) blijkt dat er voor deze locatie gekozen is, omdat er weinig bebouwing is en de milieueffecten verwaarloosbaar zijn. Daarmee wordt ook de afstand tot bewoning bedoeld. De gemeente vindt het van groot belang dat bewoners ook kunnen profiteren van de opbrengsten. Daarom is er enerzijds een gebiedsgebonden bijdrage, waardoor gemeente middelen krijgt. En anderzijds kunnen omwonenden participeren in het windpark, door (waarschijnlijk) obligaties te kopen. Hiertoe legden gemeente en ontwikkelaar in een anterieure overeenkomst afspraken vast. Hier wordt later in deze rapportage nader op ingegaan.	
C	2, 8, 10, 11	Hoe wordt het windpark op het energietransportnetwerk aangesloten?	Er zijn meerdere opties. Ontsluiting gaat met een 20 of 50kV kabel. Deze wordt ondergronds aangelegd, op openbare ruimte (bijvoorbeeld in de berm van wegen) of op gronden waar toestemming voor gegeven is door grondeigenaren. Zo kan er mogelijk aangesloten worden op het opstijppunt van de hoogspanningsverbinding ten westen van de A29 of wordt er met andere windprojecten gezamenlijk een aansluiting gerealiseerd. Voor deze ontsluiting hoeft het bestemmingsplan niet aangepast te worden.	Er wordt onderzocht hoe aansluiting plaats gaat vinden. Voordat met de bouw van het windmolenpark begonnen wordt zullen eventueel benodigde vergunningen aangevraagd worden.
D	2, 8, 10, 11, 16	De Schuringsedijk en de bestaande toegang tot de Hogezaandse Polder via de Schuringse Havenkade OZ zijn niet geschikt voor zwaar vrachtverkeer, omdat dit schade veroorzaakt. Via welke route vindt bouwverkeer plaats?	Voor het transport zijn nog meerdere opties, zowel over land als over water. Hiervoor zal een transportplan, in samenspraak met de gemeente en de betreffende wegbeheerder, worden opgesteld.	Door initiatiefnemer dient transportplan opgesteld te worden in samenspraak met gemeente en de wegbeheerder.
E	16	Is het mogelijk een permanente ontsluiting te maken voor de ontsluiting door de Korte Boomweg door te trekken naar de Middelsluisdijk OZ?	Het aanleggen van een permanente weg valt buiten de doelstellingen van dit bestemmingsplan.	

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
F	18	Inspreker heeft bezwaar tegen de ruimte van de milieucontour, omdat deze de gebruiksmogelijkheden van het hierin gelegen vastgoed beperkt.	De gronden binnen de milieuzone hebben een agrarische bestemming, op de Anniehoeve na waar een agrarisch bouwvlak is geprojecteerd. Er is geen belemmering op het agrarisch gebruik. Wel op de Anniehoeve. Eigendom is geen reden de milieuzone te verkleinen. Zie ook hoofdstuk participatie en omgeving bij reactie C. Overigens wordt in het ontwerpbestemmingsplan rekening gehouden met stillere windturbines. Er komt een kleinere milieuzone, gebaseerd op gangbare i.p.v. maximale bronsterkte. Zie hoofdstuk geluid en stiltegebied bij reactie K.	
G	19	Het gebied wordt mogelijk openbaar toegankelijk.	Er is inderdaad sprake van een voorgenomen overdracht van de wegen in het gebied aan het waterschap, waardoor het gebied openbaar toegankelijk wordt. Overigens verwacht de gemeente dat de effecten op deze locatie zeer beperkt zijn, omdat de afstand van de windturbines ten opzichte van de wegen enkele honderden meters is.	
H	2, 8, 10, 11, 16	Waarom wordt het windpark gerealiseerd in een nationaal landschap, stiltegebied, nabij Natura 2000 gebied en een van de weinig bijna onbebouwde polders in Nederland?	Provincie en gemeente onderschrijven de landelijke doelstellingen voor duurzame energieopwekking. Hiertoe zijn binnen de provincie diverse locaties aangewezen. De keuze is onder andere op de HogeZandse Polder gevallen, omdat hier weinig mensen wonen, geen hoge natuurwaarde is en het aansluit bij de landschappelijke ontwerpprincipes aan de randen van de polders. Verder zijn effecten op het stiltegebied beperkt.	

2 Geluid en stiltegebied

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 4, 6, 8	Windturbines zijn hoorbaar	Uit de bij het bestemmingsplan gevoegde berekeningen van Bosch en van Rijn blijkt dat de wettelijke geluidsnorm (Activiteitenbesluit) op woningen nergens overschreden wordt. De Lden (een maat voor de jaargemiddelde geluidsbelasting, waarin straffactoren voor geluid in de avond en nacht zijn opgenomen, omdat er dan minder achtergrondgeluid is), blijft ter plaatse van woningen van derden onder de 47 dB. Wanneer op een locatie sprake is van een jaargemiddelde van 47 dB Lden is de maximale geluidsbelasting als gevolg van windturbines ca. 43 dB(A). De maximale geluidsbelasting is lager dan de Lden door de straffactoren van 5 en 10 dB in de avond en nachtperiode.	
B	2, 4, 6, 8, 12	Laag frequente geluidsgolven (monotoon geluid) kan zeer hinderlijk zijn. Zeker in een stil gebied als de Hoge-landse Polder. Gezien de locatie in een stiltegebied dienen de windturbines zo geluidsarm mogelijk te zijn.	In het voorontwerp bestemmingsplan is uitgegaan van een worst case situatie ten aanzien van geluid. In het ontwerp-bestemmingsplan komt een kleinere milieuzone, gebaseerd op gangbare i.p.v. maximale bronsterkte. Dit betekent dat ter plaatse op basis van het ontwerp bestemmingsplan een stiller type windturbines (107dB) zal worden toegepast dan waarmee in het voorontwerp bestemmingsplan (108dB) rekening is gehouden.	Milieuzone in het bestemmingsplan wordt gebaseerd op gangbare, stillere windturbines. Navraag bij producenten leert dat hierdoor minder turbines mogelijk zijn, tenzij grotere rotoroppervlakte (max 123m ipv 120m) wordt toegestaan. Dit wordt in regels en bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Maximale tiphoogte blijft ongewijzigd 180m.
C	2, 4, 6, 8, 12, 13	De windturbines worden geplaatst in een stiltegebied. Zowel het stiltegebied als de windturbines zijn beleidsdoelstellingen van de provincie. Indien er daadwerkelijk windturbines komen in de Hoge-landse Polder moet het effect op het stiltegebied tot een aanvaardbaar minimum beperkt worden.	In het voorontwerp bestemmingsplan is uitgegaan van een worst case situatie ten aanzien van geluid. In het ontwerp-bestemmingsplan wordt rekening gehouden met stillere windturbines. Er komt een kleinere milieuzone, gebaseerd op gangbare i.p.v. maximale bronsterkte.	Milieuzone in het bestemmingsplan wordt gebaseerd op gangbare, stillere windturbines.
D	3	Inspreker geeft aan de motivatie dat belang van windturbines groter is dan stiltegebied logisch te vinden.	Wij nemen hier kennis van. Zie evenwel de reactie onder 2B en 2C.	

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
E	3	In het bestemmingsplan zou geregeld moeten worden dat het achtergrondniveau in de nacht (L95 night) niet hoger is dan 40dB. Dit zijn waarden die in een door de Provinciale Staten van Noord-Holland aangenomen amendement staan.	De geluidsnorm voor windturbines maakt geen gebruik van het omgevingsgeluidsniveau L95, maar van de maximale gemiddelde geluidsbelasting van 47 dB Lden en 41 dB Lnight. Dit is gebaseerd op art 3.14 Activiteitenbesluit. Deze laatste norm betekent dat de jaargemiddelde geluidsbelasting ter plaatse van geluidsgevoelige bestemmingen (lees: woningen van derden) niet hoger mag zijn dan 41 dB. Voor de (worst case) windturbines waarmee in het voorontwerp bestemmingsplan is gerekend is de Lnight bij woningen van derden nergens hoger dan 38 dB. Door de inzet van stillere turbines is dit nog iets lager. Deze waarden zijn lager dan de waarden zoals inspreker heeft aangegeven. Er is geen noodzaak een andere norm te hanteren dan de wettelijke norm uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.	
F	2, 8, 10, 11, 16	Graag ontvangen insprekers een kopie van het model inzake de decibelmetingen.	Er zijn geen decibelmetingen uitgevoerd. Voor het akoestisch onderzoek zie bijlage 1 van het MER. Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd op basis van rekenmodel GeoMilieu V2.30. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van bestaande en bekende windturbines.	
G	12	Uit het akoestisch onderzoek blijkt niet duidelijk hoe met laag frequent geluid is gerekend. Kan aangegeven worden hoe hier mee gerekend is?	Er zijn geen berekeningen uitgevoerd voor laagfrequent geluid. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft aangegeven dat er onderzoeken zijn uitgevoerd door RIVM en LBP/Sight waaruit blijkt dat de huidige norm voor geluidshinder van windturbines voldoet en geen wijzigingen behoeft. (Kamerbrief dd. 31 maart 2014).	
H	12	Wordt na ingebruikname geluidsmetingen gedaan of aan de normen uit het bestemmingsplan voldaan wordt?	Initiatiefnemer is verplicht aan de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit te voldoen. Indien er na realisatie twijfel is of aan de geluidsnormen voldaan wordt, kan de gemeente geluidsmetingen uit laten voeren.	
I	12	Is het mogelijk om na ingebruikname nog geluidsbeperkende maatregelen te treffen op de turbines?	Dit is mogelijk, en zelfs verplicht als tijdens gebruik blijkt dat niet aan de geluidsnorm wordt voldaan.	
J	12	Op de inloopavond bleek dat Lden op de woning van inspreker 39dB is. Betekent dit dat dit een gemiddelde is en dat er bijvoorbeeld dagen zijn dat er 50dB hoorbaar is?	Een jaargemiddelde van 47 dB Lden betekent een maximale geluidsbelasting van ca. 43 dB. Dit komt doordat de Lden-waarde straffactoren bevat (5 dB voor avond- en 10 dB voor nachturen).	
K	13, 18	Ten behoeve van de ontwikkeling van een woonlocatie aan de noordzijde van de Lange Boomweg (kadastraal bekend NMD D282), op grondgebied van inspreker, is het verzoek de milieuzone te verkleinen, zodat deze woning buiten de milieucontour valt.	Bedoelde locatie heeft geen woonbestemming. Er mag niet geanticipeerd worden op mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Echter, op basis van andere inspraakreacties is besloten de milieuzone te baseren op gangbare, stillere windturbines. Hierdoor komt het betreffende perceel buiten de milieuzone te vallen.	Milieuzone in het bestemmingsplan wordt gebaseerd op gangbare, stillere windturbines.

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
L	13	Provinciaal beleid geeft zowel aan dat in de Hoge- zandse Polder een windturbinepark kan komen als dat het een stiltegebied is. In het voorontwerp be- stemmingsplan en MER is de milieucontour geba- seerd op de worst case situatie. Uit jurisprudentie blijkt dat in dit geval maatwerk voor geluid mogelijk kan zijn. Verzoek is meer rekening te houden met het stiltegebied.	In het voorontwerp bestemmingsplan is uitgegaan van een worst case situ- atie ten aanzien van geluid. In het ontwerp-bestemmingsplan wordt rekening gehouden met stillere windturbines. Er komt een kleinere milieuzone, geba- seerd op gangbare i.p.v. maximale bronsterkte.	Tekst in bestemmingsplan wordt aange- past (blz 35 voorontwerp)
M	14	De milieuzone van 47dB komt ook over het grondge- bied van de gemeente Strijen te liggen. Deze is echter niet opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan Windpark Hoge- zandse Polder. Hoe moet daar mee omgegaan worden?	Naar aanleiding van de brief heeft overleg plaatsgevonden met de ge- meente Strijen. Met de gemeente is afgesproken dat bij de volgende herzie- ning van het bestemmingsplan de zone opgenomen wordt. Daar het be- staande bestemmingsplan de ontwikkeling van geluidsgevoelige bestem- mingen niet mogelijk maakt zijn hier geen planologische consequenties. Door de gemeente Cromstrijen wordt hiertoe een voorstel aangeleverd.	

3 Water en waterkering

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	1	Er is voldoende afstand aangehouden tot de waterkering. Daardoor is voldoende rekening gehouden met waterstaatsbelangen.	Wij nemen kennis van deze opmerking.	
B	1	Er is voldoende rekening gehouden met watercompensatie.	Wij nemen kennis van deze opmerking.	
C	1	Voor het oprichten van windturbines en aanleggen van watercompensatie moet een watervergunning aangevraagd worden bij het waterschap	Door initiatiefnemer zal een vergunning op grond van de Waterwet aangevraagd worden.	Waterwetvergunning wordt aangevraagd voordat het windpark gerealiseerd wordt.
D	19	In de toelichting wordt niet ingegaan op de locatie waar watercompensatie plaats vindt.	Met het waterschap is afgesproken dat de watercompensatie uitgevoerd wordt door verbreding van de dijksloot. Op de verbeelding is hier al rekening mee gehouden.	In de toelichting van het ontwerp-bestedingsplan wordt aangegeven dat watercompensatie plaatsvindt door verbreding dijksloot.

4 Externe veiligheid

Reactie	Inspreker	Nummer	Antwoord	Vervolg
A	7, 9, 15	Geadviseerd wordt de windturbines te plaatsen op dusdanige afstand dat dat ten minste de werpafstand van een rotorblad bij nominaal toerental van de windturbine wordt aangehouden. Op basis van het Handboek Risicozonering Windturbines is de maximale werpafstand bij nominaal toerental 216 meter. De meest oostelijke windturbine komt op een afstand van 165 meter van de aardgastransportleiding van de Gasunie en op 112 meter van de bestemde Buisleidingenstraat.	De gasleiding is in de huidige situatie de dichtstbijzijnde leiding. Deze ligt op 165 meter van de meest oostelijke turbine. Zowel ten oosten als ten westen van de gasleiding ligt de bestemde buisleidingenstrook. De grens van de bestemde buisleidingstraat ligt op 112 meter. Er zijn in overleg met omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid en inspreker berekeningen gedaan. Daaruit blijkt dat er geen belemmering is op de realisatie van nieuwe leidingen in de buisleidingenstraat. De maximale werpafstand bij nominaal toerental van 216 meter uit het Handboek is een generieke conservatieve waarde. Van moderne windturbines zijn deze werpafstanden een stuk lager. In de risico analyse is de werpafstand volgens de methode (ballistisch model zonder luchtkrachten) uit het Handboek Risicozonering Windturbines berekend voor een gangbare windturbine (N117 op 120 meter mast). De maximale werpafstand bij nominaal toerental is 160 meter.	
B	9	In de veiligheidsanalyse wordt verwezen naar het Handboek risicoberekeningen Bevi. Dit moet zijn Handleiding Risicoberekeningen Bevb,	Voor de generieke scenario's, welke worden gehanteerd om de procentuele faalkansverhoging te berekenen, wordt verwezen naar de scenario's uit het Handboek risicoberekeningen Bevi. Dit handboek bevat ook generieke faalgegevens voor ondergrondse leidingen in een leidingstraat.	
C	9	Tussen de gasleiding en de grens van de buisleidingstraat is nog vrije ruimte waarin nog nieuwe buisleidingen aangelegd kunnen worden. Verzocht wordt daarom om bij berekeningen van veiligheidsafstanden te rekenen tot de grens van de buisleidingstraat.	De dichtstbijzijnde leiding is de gasleiding. De trefkans hiervan is berekend en wordt als maatgevend voor de gehele leidingstrook gezien. In overleg met inspreker is een aantal scenario's doorgerekend en deze blijken ook te voldoen. Er is genoeg vrije ruimte binnen de buisleidingenstraat, daardoor is er geen belemmering voor aanleg nieuwe leidingen in de buisleidingenstraat. Deze aanpak is mede in samenspraak met omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid tot stand gekomen.	
D	2, 10, 11			

5 Natuur

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 4, 6, 8	Het moet zeker zijn dat er geen significante gevolgen zijn op waardevolle vogelpopulaties en hun leefgebied.	Uit het uitgevoerde Natuuronderzoek blijkt dat er geen effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten uit de nabijgelegen Natura 2000 gebieden zijn.	
B	2, 8, 10, 11, 16	Hoe wordt de natuurcompensatie ingevuld? Voorstel is om een 20 meter brede strook aan te planten achter de perceelsgrenzen van de Schuringsedijk.	Uit de Verordening Ruimte van de provincie blijkt dat voor een ruimtelijke ontwikkeling die tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad, of karakteristieke landschapselementen leidt, het provinciale compensatiebeleid van toepassing is. Dit is vastgelegd in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland. Uit het natuuronderzoek en MER blijkt dat er geen effecten zijn op de natuur. Ook worden er geen bomen gekapt. Er hoeft daarom niet gecompenseerd te worden.	
C	13	In het natuuronderzoek worden verwachtingen aangegeven ten aanzien van de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000 gebied. Uit het Natuuronderzoek moet blijken of er zekerheid is dat er geen significante effecten zijn.	Van alle bedoelde effecten is met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aangetoond dat er geen significante effecten zijn. Dat is in het natuuronderzoek aangepast.	Betreffende teksten worden aangepast in natuuronderzoek
D	13	Het 1% mortaliteitscriterium dient niet alleen toegepast te worden op de landelijke populatie van de kwalificerende soorten, maar ook op de lokale kwalificerende populatie van de Natura 2000 gebieden Hollands Diep en Oudeland van Strijen	Het 1% mortaliteitscriterium is toegepast op lokale doelstellingen. Tekst is aangepast in natuuronderzoek. Er blijkt dat er zowel op de lokale als landelijke instandhoudingsdoelstellingen geen significante effecten zijn.	De tekst wordt gewijzigd in natuuronderzoek.
E	13	In het Natuuronderzoek moet ook ingegaan worden op cumulatie van de negatieve effecten met andere projecten in de omgeving van het plangebied.	In het MER is hier wel op ingegaan. Dit zal ook opgenomen worden in het natuuronderzoek.	In het natuuronderzoek wordt een paragraaf over cumulatieve effecten toegevoegd.
F	15	De reactie op Flora en faunawet van inspreker op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn naar tevredenheid verwerkt.	Wij nemen kennis van deze opmerking.	
G	19	In de toelichting bij het voorontwerp bestemmingsplan worden de soorten Kogans en Dwerggans niet genoemd bij beschermde soorten Oudeland van Strijen.	Deze soorten zijn wel genoemd in het Natuuronderzoek en zullen in het ontwerp-bestemmingsplan ook vermeld worden.	Vermelden soorten Kogans en Dwerggans bij beschermde soorten Oudeland van Strijen (blz 33 toelichting).

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
H	19	Er is in het natuuronderzoek niet ingegaan op geluids-effecten op fauna.	In het natuuronderzoek is op meerdere plaatsen aangegeven wat bekend is over verstoringafstanden. Voor vogels blijkt uit verschillende studies dat de effecten verschillen. In het natuuronderzoek is aangegeven wat bekende verstoringafstanden zijn. Daar is in de analyse van de mogelijke effecten ook rekening mee gehouden.	
I	19	De dwerggans ontbreekt in de opsomming soorten op blz 16.	De opsomming betreft de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000 gebied Hollands Diep. De dwerggans behoort daar niet toe.	
J	19	Er is geen veldonderzoek gedaan in de winterperiode. Omdat een belangrijk deel van de vliegbewegingen van de Natura-2000 doelgroepsoorten in de winter plaats vindt, zou dit nog wel gedaan moeten worden. Mogelijk blijkt uit dit onderzoek dat er wel mogelijke gevolgen zijn op het 1%-criterium voor ganzen. Ook is niet ingegaan op weersomstandigheden en tijdstippen van tellingen.	Door het zachte weer werd er veel rond gezworven, terwijl in het tweede deel van de winter de aantallen flink waren gedecimeerd. Naar verwachting zullen in strengere winters meer vliegbewegingen van ganzen plaatsvinden. Uit de berekeningen blijkt dat mogelijk significante effecten ontstaan als het aantal vliegbewegingen van ganzen dan meer dan 33 keer zo hoog is dan waarmee nu gerekend is. Gezien de grootte van de populaties in Oude land van Strijen en Hollands Diep en de waarnemingen tijdens de veldonderzoeken is dat met zekerheid uitgesloten.	Dit punt wordt duidelijker toegelicht in het natuuronderzoek.
K	19	In het MER is de benaming schorren gebruikt, in de Hoeksche Waard is de benaming gorzen in gebruik.	De termen zijn synoniemen.	
L	19	In het MER wordt aangegeven dat er geen effecten zijn op andere soorten dan vogels. Er dient een samenvatting in het MER opgenomen te worden.	MER is vormvrij. Er dient ingegaan worden op de belangrijkste milieu-effecten. Om het MER overzichtelijk te houden is alleen ingegaan op de relevante effecten.	
M	19	Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden tussen oktober 2013 en mei 2014, terwijl het lepelaarseizoen tussen mei en september is. Vliegbewegingen van de lepelaar vinden voornamelijk tussen de Sassenplaat en Oostersche Bekade Gorzen plaats. Deze route loopt of over of langs de Hogezaandse Polder. Het natuuronderzoek is op dit punt onvolledig.	Tijdens het veldonderzoek is één lepelaar waargenomen in mei. Bij de andere veldonderzoeken zijn er geen waarnemingen geweest. Dat duidt er op dat er geen hoogfrequente vliegbeweging is. Daarnaast is op basis van de verblijfs- en foerageerlocaties de verwachting dat de lepelaars voornamelijk buitendijks, over de gorzen vliegen. Daarmee zijn effecten op lepelaar zijn uitgesloten. Natuuronderzoek wordt op dit punt nader toegelicht.	In natuuronderzoek wordt dit nader toegelicht.
N	19	Uit waarneming blijkt dat Blauwe Kiekendief en Visarend ook in of bij het plangebied voorkomen.	Tijdens het veldonderzoek is op 21 maart 2014 een Blauwe Kiekendief waargenomen. Er is geen visarend gesignaleerd. Overigens zijn de mogelijke effecten voor deze soorten vergelijkbaar met andere soorten. Significante effecten zijn met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uitgesloten.	

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
O	19	Inspreker lijkt het een goede zaak evaluatieonderzoek uit te voeren na oplevering van het windpark om eventuele effecten op broedende (roof)vogels en vleermuizen in beeld te krijgen. Zie ook "Protocollen vleermuisonderzoek bij windturbines".	Gezien het beperkte aantal (roof)vogels en vleermuizen, alsmede het geringe aantal verwachte aanvaringen, heeft een evaluatieonderzoek geen toegevoegde waarde.	
P	19	In het MER zou ook een vergelijking plaats moeten vinden tussen het aantal verwachte slachtoffers bij opstelling met 6 of 9 turbines.	In de tellingen is gekeken naar aantal vogels bij de zes oostelijke turbinelocaties, alsmede de drie westelijke locaties. Uit de analyse blijkt hoeveel slachtoffers er verwacht worden. Gezien de beperkte hoeveelheden en het toetsingskader is het totaal verschil niet onderscheidend en sluit het ook aan bij het in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau geformuleerde toetsingskader.	
Q	19	Radaronderzoek is essentieel om goed en volledig beeld te krijgen van het aantal trekvogelbewegingen.	Uit bureauonderzoek en veldbezoek is een goed beeld ontstaan van het aantal vliegbewegingen. Radaronderzoek levert naar verwachting geen andere resultaten op. Alleen als er twijfel is over het 1% criterium zou het in dit geval een toegevoegde waarde kunnen hebben. Nu vastgesteld is dat voor geen enkele van de instandhoudingsdoelstellingen het 1% criterium bij benadering gehaald wordt, zal het radaronderzoek niet tot een ander eindconclusie leiden.	
R	19	Er is niet ingegaan op getijdentrek.	In paragraaf 5.2.1 is hier op ingegaan. Getijdentrek heeft een geringe omvang. Tekst wordt iets aangevuld om dit duidelijker toe te lichten.	Natuuronderzoek wordt aangevuld.
S	19	Uit onderzoek blijkt dat vleermuizen vooral slachtoffer worden bij windturbines door luchtwervelingen. Is hier in het natuuronderzoek rekening mee gehouden?	Tijdens de veldonderzoeken is vastgesteld dat de Gewone en Ruige dwergvleermuis op enige afstand van de turbines, ter hoogte van de houtopstanden langs de dijk en op beperkte hoogte foerageren. De Watervleermuis foerageert boven de watergang naar de centraal gelegen HogeZandse Sluis. Gezien de afstand van de vleermuizen tot de windturbines zijn effecten door luchtwervelingen uitgesloten.	
T	19	Volgens natuuronderzoek komt er alleen een zwerfend exemplaar van damhert voor, terwijl er volgens inspreker vaker damherten gesignaleerd zijn.	Dit is bij het literatuuronderzoek en veldbezoek niet waargenomen. Het natuuronderzoek zal hier op aangepast worden. Overigens, windturbines hebben geen significante effecten op het leefgebied van damherten. Het gebied is geen leefgebied voor een zelfstandige populatie damherten. Dit wordt ook in het natuuronderzoek vermeld.	Natuuronderzoek wordt aangevuld
U	19	Het aantal genoemde ganzen klopt niet (blz 35 natuuronderzoek). Het moet zijn: 90 dwergganzen in Oudeland van Strijen. En het aantal Kolganzen is niet 50: in 2014 zijn 8080 exemplaren geregistreerd.	De door inspreker genoemde aantallen leiden niet tot andere conclusies. Tijdens de veldinventarisaties zijn geen kolganzen waargenomen in de HogeZandse Polder. Tekst in natuuronderzoek is hierop aangepast.	Natuuronderzoek wordt op dit punt aangepast

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
V	19	Voor inventarisatie vleermuizen is gewerkt volgens Vleermuisprotocol 2013 van het Netwerk Groene Bureaus. In "protocollen vleermuisonderzoek bij windturbines" is specifieker. Vraag inspreker is of onderzoeksgegevens voldoende representatief zijn.	Het onderzoeksprotocol van het Netwerk Groene Bureaus is regelmatig gebruikt voor onderzoek van vleermuizen bij windturbines en geaccepteerd door het bevoegd gezag. De onderzoeksgegevens zijn daarmee voldoende representatief.	
W	19	In natuuronderzoek (blz 41) staat dat roofvogels naar verwachting weinig foerageervluchten uitvoeren nabij de turbines. Volgens waarneming inspreker zijn er wel degelijk foerageervluchten boven de HogeZandse Polder. Inspreker geeft ook aan dat er een beperkt aantal roofvogels in het gebied voorkomt.	Tekst in natuuronderzoek zal iets aangepast worden. Conclusies blijven ongewijzigd. Een deel van de foerageervluchten vind boven de fauna-arme akkerpercelen plaats, maar vooral boven de gorzen (Buizerd).	Tekst in natuuronderzoek wordt aangepast.
X	19	Er wordt niet ingegaan op het cumulatieve effect op eenden door verwijderen van bomen ten behoeve van dijkverzwaring. Turbines zouden verder landinwaarts moeten komen.	In het natuuronderzoek is aangegeven dat de bomen langs de huidige waterkering een afschermdende werking hebben voor eenden. Indien de bomen verwijderd worden, komt de afschermdende werking te vervallen. De cumulatieve effecten op eenden door het verwijderen van de beplanting bij de dijk zijn er niet, omdat de minimale afstand tot de turbines tot de waterkering al voldoende is om géén significante verstoring te bewerkstelligen. Opstelling van windturbines verder landinwaarts levert nadelige effecten op ten aanzien van andere factoren zoals woningen op de Schuringsdijk, stiltegebied en landschap. Gezien het verwaarloosbare effect op eenden, is er geen aanleiding de turbines verder landinwaarts te plaatsen.	
Y	19	SOVON rapporteert jaarlijks over watervogeltellingen op de HogeZandse Gorzen. In de literatuurverwijzing ontbreekt SOVON.	Er zijn gegevens opgevraagd bij NDFF. Hierin zijn ook de tellingen van SOVON opgenomen.	

6 Landschap en zichtbaarheid

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 4, 6, 8, 10, 11, 16	Plaatsing van windturbines past niet bij de openheid van het Nationaal Landschap de Hoekse Waard	Door het Rijk is bepaald dat provincies verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van het landschap. Door de provincie is bij het vaststellen van de Omgevingsvisie en de Verordening Ruimte een afweging gemaakt voor deze locatie. Het belang van windenergie wordt groter geacht dan de openheid van het landschap. Dit staat aangegeven als motivatie van de provincie om de locatie aan te wijzen als geschikte locatie voor windenergie. Zie ook blz 177 van H + N + S Landschapsarchitecten Windenergie en Nationale Landschappen oktober 2011. De gemeente sluit zich bij dit standpunt aan.	
B	2, 4, 6, 8, 19	De windturbines zijn goed zichtbaar vanuit de woningen en tasten het uitzicht op het landschappelijk karakter aan en verstoort het visuele woongenot. Hoe lager de windturbines, hoe minder goed deze zichtbaar worden.	Om zichtbaarheid in beeld te brengen vanaf de Schuringsedijk zijn foto-inpassingen gemaakt van turbines met een ashoogte van 100 en 120 meter. Zie bijlage 1. Ook is in beeld gebracht wat het verschil is tussen een turbine met een ashoogte van 120 meter en een van 100 meter. Zie bijlage 2. Uit beide afbeeldingen blijkt dat de verschillen in zichtbaarheid beperkt zijn	
C	2, 4, 6, 8, 10, 11, 16	De polder is een donker gebied. Met de komst van verlichte windturbines verandert dit. Deze verlichting is nodig voor vliegverkeer, indien de tiphoogte van de windturbine hoger is dan 150 meter. Deze lichten zijn verstorend. Welke maatregelen zijn er mogelijk om het verstorend effect te minimaliseren?	Op turbines met een tiphoogte van 150 of meer moet op basis van Europese regels (AC 70/7460-1K - Obstruction Marking and Lighting) verlichting komen op zowel de mast als de gondel. Deze is op grote afstand zichtbaar. Er wordt voor een lamptype gekozen dat zo min mogelijk naar beneden uitstraalt. Momenteel loopt bij windparken in Flevoland een onderzoek naar technologische ontwikkelingen om overlast door verlichting te verminderen (bijvoorbeeld door intensiteit van de verlichting te laten afhangen van hoe helder het is.) De uitkomsten hiervan zullen gebruikt worden voor de keuze van verlichting in de Hogezeandse Polder.	
D	2, 4, 6, 8, 10, 11, 16	Kan de tiphoogte van de turbines niet maximaal 150 meter hoog worden om te voorkomen dat er verlichting nodig is? Bijvoorbeeld door een ashoogte van 90m en diameter rotor 110m?	Doelstelling van provincie en gemeente is om in de Hogezeandse Polder circa 30MW te realiseren aan windturbines. De provincie streeft naar maximale invulling van de vastgestelde locaties windenergie (Programma Ruimte, artikel 4.4). Uit berekeningen blijkt dat kleinere windturbines een aanzienlijk lagere opbrengst hebben en voldoen daarmee niet aan de uitgangspunten voor optimale invulling.	
E	2, 4, 6, 8	Aantal turbines van 9 is niet in overeenstemming met andere windparken in de directe omgeving waar maximaal 6 turbines komen.	Het dichtstbijzijnde park staat op een afstand van meer dan 5 kilometer. Er is geen ruimtelijke of visuele relatie met deze andere parken. Er heeft een afweging plaatsgevonden voor deze locatie. In deze afweging is bewust voor 9 turbines in de Hogezeandse Polder gekozen om te voorkomen dat er aan de westzijde van de A29 ook 3 turbines zouden komen. De 9 turbines zijn nodig voor de provinciale en gemeentelijke doelstelling om in de Hogezeandse Polder circa 30 MW aan windvermogen te realiseren.	

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
F	12	Door de komst van het windturbinepark wordt al inbreuk gedaan op het landelijke karakter van het gebied. Wij verzoeken in het bestemmingsplan te regelen dat er geen andere nieuwe ontwikkelingen komen en dat het effect op stiltegebied tot een minimum beperkt wordt.	Het bestemmingsplan heeft alleen betrekking op de komst van het windturbinepark. Andere nieuwe ontwikkelingen zijn niet toegestaan, tenzij het bestemmingsplan buitengebied dat al mogelijk maakte. Binnen het plangebied van het windpark worden verder geen andere ontwikkelingen voorzien. Mochten er toch ontwikkelingen komen dan zullen op dat moment de vereiste procedures doorlopen worden.	
G	19	In het MER ontbreekt een gedegen landschapsanalyse.	Volgens gemeente is er zowel in het MER als in het bestemmingsplan een gedegen landschapsanalyse gedaan. De analyse geeft een goed beeld van het huidig landschap en de gevolgen van de verschillende alternatieven hierop.	
H	19	In MER (blz 9) wordt aangegeven dat Nationale Landschappen niet meer bestaan. Deze zijn in Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte nog wel als zodanig aangewezen.	Tekst in MER en bestemmingsplan wordt aangepast. Beoogd werd aan te geven dat er geen nationaal beleid meer is ten aanzien van nationale landschappen en dat beleid hierover overgelaten wordt aan lagere overheden.	Aanpassen teksten over nationale landschappen in MER en toelichting.
I	19	Aansluiten bij robuuste landschap van Hoeksche Waard is gelegenheidsargument.	Dit staat aangegeven als motivatie van de provincie om de locatie aan te wijzen als geschikte locatie voor windenergie. Zie blz 177 van H + N + S Landschapsarchitecten Windenergie en Nationale Landschappen oktober 2011.	
J	19	Aansluiten bij robuust landschap en beplante dijken mag geen reden zijn om milieueffecten op landschap van het windturbinepark positief te beoordelen.	Dit is correct. Om die reden is in het MER zowel gekeken naar de effecten op de referentiesituatie (en die zijn met een “-“ beoordeeld), alsmede vergelijking van de verschillende alternatieven ten opzichte van elkaar.	
K	19	In MER (blz 28) wordt aangegeven dat rechte en gebogen opstelling vanuit de meeste kanten gelijk overkomt. Inspreker onderschrijft dit niet. Vanuit axiale kijkrichting is dat niet het geval.	Deze constatering klopt, dat wordt ook bedoeld met de tekst in het MER over “van de meeste kanten”. Om die reden zijn er vanaf de axiale kijkrichting foto-inpassingen gemaakt om de effecten te kunnen beoordelen.	
L	19	De aanduiding “erg kleine zichtbaarheid” is misplaatst (MER blz 46). De turbines zijn namelijk ook van grote afstand zichtbaar.	De tekst wordt in het MER aangepast.	Aanpassing tekst in MER.
M	19	Een zichtlocatie in het MER (blz 47) vanaf de dwarsligging ontbreekt, zoals bijvoorbeeld vanaf de Schuringsdijk.	Deze foto-inpassing is gemaakt en wordt in de toelichting op het bestemmingsplan toegevoegd. Zie bijlage 1.	Toevoegen foto-inpassing vanaf Schuringsdijk.

gemeente
Cromstrijen

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
N	19	Op de foto-inpassing vanaf Numansdorp is de opstelling niet goed zichtbaar vanwege de aanwezige boomsingel. Op andere locaties is dat minder of niet het geval.	Er is gekeken naar zo goed mogelijke locaties voor het maken van foto-inpassingen. Bijna overal zijn boomsingels aanwezig. Dat is ook een van de redenen dat er in het MER aangegeven is dat windturbines beperkt zichtbaar zijn.	

7 Participatie en omgevingsfonds

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 8, 10, 11, 16	Het wordt mogelijk te participeren in het windpark. Wat zijn de gevolgen op participatie als subsidie-inkomsten gedurende de financiële levensduur van 15 jaar wegvallen?	De gemeente zet in op het aanbieden van obligaties door de initiatiefnemer en nam hier toe een inspanningsverplichting voor de ontwikkelaar op in de anterieure overeenkomst die partijen op PM sloten. De SDE+ subsidie is gegarandeerd voor 15 jaar. Eenmaal verstrekt kan de rijksoverheid hier niet meer onderuit, omdat er een overeenkomst gesloten is met de exploitant. De subsidie kan daarom niet wegvallen.	
B	12, 19	Er komt een omgevingsfonds. Hierin wordt per gerealiseerd MW geld gestort door de initiatiefnemers. In de gedragscode van de NWEA is aangegeven dat de besteding hiervan in overleg met de betrokken woonomgeving zal worden vastgesteld. Hoe gaat gemeente Cromstrijen hier mee om? Dit fonds is bedoeld om betrokkenen te compenseren voor het feit dat er windturbines in de "achtertuin" worden gezet. Wij willen graag hierbij betrokken worden.	Er is sprake van een bijdrage die door ontwikkelaars gedaan wordt aan het regiofonds. Deze bijdragen worden via het regionale uitvoeringsprogramma in de regio besteed. Daarnaast legden partijen in een anterieure overeenkomst vast dat ontwikkelaar een gebiedsgebonden bijdrage betaald. Het is de bedoeling om de omwonenden van de locatie, inwoners van de gemeente en belanghebbende partijen te betrekken bij de besteding van deze bijdrage. De wijze waarop dit gebeurt, wordt door gemeente nader uitgewerkt.	
C	13, 18	De Anniehoeve (kadastraal bekend NMD D999) heeft een agrarische bestemming met bouwvlak waarbinnen een bedrijfswoning mogelijk is en staat binnen de milieuzone. Hoe wordt met deze bestemming omgegaan: wordt dit ook aangekondigd als participantenwoning, komt hier een hogere grenswaarde of is hier een andere oplossing voor?	Er wordt een hogere grenswaarde voor de Anniehoeve vastgesteld.	Oplossing wordt in ontwerp-bestemmingsplan opgenomen.
D	19	Bijdrage aan gebieds fonds moet aangewend worden in de vorm van natuur- en landschapscompensatie, bij voorkeur in of bij het plangebied.	De regionale bijdragen worden in een regiofonds gestort. Door de regio wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin ook wordt opgenomen hoe deze gelden worden besteed. De lokale bijdrage wordt door ontwikkelaar aan gemeente betaald. Er wordt nader uitgewerkt op welke wijze deze bijdrage wordt besteed en op welke wijze omwonenden, inwoners en belanghebbenden hierbij betrokken worden.	

8 Schade

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 16	Huis wordt minder waard door aantasting uitzicht en leefcomfort. Uit onderzoek is gebleken dat in de periode van 1982 tot 2012 een prijsdaling van woningen in een vergelijkbare situatie tussen 1,5 en 2% betreft. Hoe wordt met deze waardevermindering omgegaan?	Als het bestemmingsplan wordt vastgesteld is het mogelijk een verzoek tot planschade in te dienen. Dit verzoek zal door onafhankelijke deskundigen beoordeeld worden. In artikel 6.1 van de Wet op de ruimtelijke ordening staat aangegeven hoe de planschaderegeling werkt. Artikel 6.2 van de Wet op de ruimtelijke ordening stelt dat van schade in de vorm van waardevermindering van een onroerende zaak een gedeelte van 2% van de waarde voor rekening van de aanvrager blijft. De gemeente Cromstrijen heeft een planschaderegeling.	
B	2, 8, 10, 11, 16	Wat zijn voorwaarden voor uitkoop door gemeente?	Een bestemmingsplan biedt de gemeente de mogelijkheid ook gronden te verwerven. Deze moeten dan gelegen zijn binnen het plangebied. Ook als er buiten het plangebied dusdanig grote schade is dat wonen of werken hier niet meer mogelijk is, kan de gemeente volgens de schaderegeling tot uitkoop over gaan. Dat laatste gebeurt zelden of nooit. Daar de woningen zich op ruime afstand van het windpark vinden zal er geen sprake zijn van uitkoop.	
C	18	Door het wegbestemmen van de dijkwoning aan de Korte Boomweg krijgt inspreker bouwrecht voor realisatie van een woning elders binnen het bestemmingsplan-gebied, dan wel binnen de gemeente. Inspreker geeft aan dat deze locatie of opgenomen moet worden in het bestemmingsplan windpark HogeZandse Polder, of dat er een overeenkomst met de gemeente gesloten moet worden, waarin de vestiging van dit bouwrecht elders binnen de gemeente mogelijk gemaakt worden.	Binnen het bestemmingsplan windpark HogeZandse Polder wordt geen woonbestemming mogelijk gemaakt. De gemeente zal een overeenkomst met inspreker, of diens rechtsopvolger, maken waarin de vestiging van dit bouwrecht geregeld wordt.	Er wordt een overeenkomst gesloten met inspreker over realiseren van het bouwrecht elders binnen gemeente.

9 Gezondheid

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 4, 6, 8, 10, 11, 16	Plaatsing van windturbines is een risico voor de gezondheid van omwonenden.. Dit is door GGD en RIVM bevestigd. Windturbines moeten op minimaal 2 km vanaf bewoning komen.	Uit het betreffende rapport van RIVM (http://www.rivm.nl/dsresource?objectid=rivmp:236473&type=org&disposition=inline&ns_nc=1) blijkt dat er gevolgen kunnen zijn. Welke dat zijn is afhankelijk van de specifieke situatie. Om die reden is onderzoek gedaan ten behoeve van het MER. Uit deze onderzoeken blijkt dat effecten op omwonenden in de vorm van geluid en slagschaduw vrijwel nihil zijn en er geen effecten op de gezondheid zijn. Windturbines kunnen daarom binnen 2 km komen te staan. De turbines zijn wel goed zichtbaar.	
B	2, 8, 10, 11, 16	Gezondheidsrisico's zijn er met name door het afwisselen van schaduw en licht	Ten behoeve van het MER is onderzoek gedaan naar mogelijke effecten van slagschaduw op woningen van derden. Hieruit blijkt dat aan de wettelijke norm wordt voldaan: er zijn geen woningen waar meer dan 5 uur en 40 minuten slagschaduw per jaar optreedt. Voor aan nadere toelichting wordt verwezen naar het slagschaduwonderzoek. Deze is als bijlage bij het MER ter inzage gelegd.	

10 Overig

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
A	2, 8, 10, 11, 16	Waarom blijft gemeente bij het standpunt windturbines te plaatsen, terwijl landelijk steeds duidelijker is dat de kosten hoger zijn dan de baten en de energieprijzen dalen?	Gemeente Cromstrijen sluit zich aan bij de landelijke doelstelling in 2020 14% duurzame energie op te wekken (http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzame-energie/windenergie). Opwekking van windenergie is duurder dan opwekking met steenkool en aardgas. De rijksoverheid wil stimuleren dat op lange termijn duurzame energieopwekking de enige manier van energieopwekking is. Daarom wordt middels een subsidiestelsel (Stimulering Duurzame Energieopwekking, SDE+) het verschil tussen de kosten van opwekking van duurzame en conventionele energie bekostigd. De verwachting is dat op langere termijn de kosten dichterbij elkaar komen te liggen. Gemeente Cromstrijen wil zelf ook een bijdrage leveren aan de landelijke energiedoelstellingen en werkt daarom, samen met de provincie, mee aan het realiseren van een aantal windparken, zoals de Hogezaandse Polder.	
B	2, 8, 10, 11, 16	Waarom zijn bewoners niet eerder betrokken?	De gemeente heeft begin 2014 de notitie reikwijdte en detailniveau voor de plaatsing van turbines in de Hogezaandse polder gepubliceerd en een inloopavond georganiseerd. De gemeente ontving hierop een beperkt aantal reacties.	
C	2, 8, 10, 11, 16	Wat houdt socialiseren van investeringen en gebruikskosten van het hoogspanningsnet in?	Dit staat los van de aanleg van de aansluiting van het windpark op het hoogspanningsnet. De kosten daarvoor zijn voor rekening van de initiatiefnemers. Onder socialiseren wordt verstaan dat de kosten die een netbeheerder, zoals TenneT of Stedin, maakt om het hoogspanningsnet te onderhouden kan doorberekenen aan de stroomverbruikers. Dit kan niet zomaar. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft hier toezicht op en toetst of de investeringen rechtmatig en doelmatig zijn.	
D	2, 8, 10, 11, 16	Verzoek wordt gedaan om een kosten-batenanalyse te overhandigen	Het opstellen van een kosten-batenanalyse is niet verplicht. Gezien de noodzaak van duurzame energie en de geschatte windopbrengsten (zie ook het MER, onder meer § 7.6) heeft het opstellen van een kosten-batenanalyse volgens gemeente ook geen toegevoegde waarde en is daarom ook niet opgesteld. De windopbrengst is goed, waardoor, op basis van ervaring bij andere windparken, blijkt dat het windpark Hogezaandse Polder rendabel zal zijn.	
E	2, 8, 10, 11, 16	Waarom investeert gemeente niet zelf in windturbinepark?	De gemeente heeft op deze locaties geen grondpositie. De gemeente heeft ook niet de middelen tot haar beschikking om het windpark te financieren en ziet hier geen directe taak voor de gemeente weggelegd.	
F	2, 8, 10, 11, 16	Waarom wordt de subsidie niet besteed aan dorpsbelangen of in zonnepanelen?	De subsidie (Stimulering Duurzame Energieopwekking, SDE+) wordt aangevraagd voor een specifiek project en is niet vrij te besteden door de gemeente voor andere doeleinden. De subsidie wordt overigens ook niet aan de gemeente uitgekeerd maar aan de vergunninghouder van het windpark. Wel is door de regio de voorwaarde gesteld dat er voor elke windturbine een gebiedsgebonden bijdrage gegeven moet worden van €15.000 per gerealiseerde MW. Het is overigens ook mogelijk om SDE+ aan te vragen voor een project van zonnepanelen, mits het vermogen minimaal 15 kWp bedraagt.	

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
G	2, 8, 10, 11, 16	Bij afbraak van windturbines komen neodmium en dysprosium vrij. Leidt dit tot verontreiniging en zijn de kosten hiervan bekend?	Bij het afbreken van windturbines moet aan wettelijke vereisten voldaan worden. Dit leidt niet tot verontreiniging.	
H	2, 8, 10, 11, 16	Is er een klachtennummer dat gebeld kan worden bij geluidsoverlast?	Milieuklachten kunnen 24 uur per dag gemeld worden op 0888 - 333 555 (omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid).	
I	5	In reactie wordt aangegeven dat inspreker geen opmerkingen heeft.	Wij nemen kennis van deze reactie.	
J	17	Inspreker geeft aan bezwaar te maken tegen windturbinepark en alle rechten voor te behouden.	Wij nemen kennis van deze reactie. Vanwege het feit dat geen inhoudelijke argumenten zijn opgenomen, kan op deze reactie niet inhoudelijk worden gereageerd.	
K	19	Toelichting vermeldt dat nationale klimaatdoelstelling 20% duurzame energie in 2020 en 30% in 2030 is. Deze doelstelling is achterhaald.	Tekst wordt aangepast. Doelstelling is 14% duurzaam in 2020 en 100% duurzaam in 2050.	Aanpassen in toelichting (blz 58)
L	19	Volgens de toelichting is het doel van paragraaf 12.3 maatschappelijke uitvoerbaarheid aan te tonen dat er maatschappelijk draagvlak is. Inspreker geeft aan dat het doorlopen van procedures niet wil zeggen dat er ook maatschappelijk draagvlak is.	De tekst zal aangepast worden.	Toelichting wordt aangepast (blz 61)
M	19	Volgens inspreker is in het MER geen zorgvuldige afweging gemaakt tussen opstelling van 6 en 9 turbines.	In het MER en in het bestemmingsplan is ingegaan op effecten van 6 en 9 turbines. Ook zijn de onderlinge verschillen in effecten, in zoverre significant, meegenomen. Daarnaast staat ook in MER en de motivatie voor 9 turbines in het bestemmingsplan, aangegeven dat indien er 6 turbines zouden komen er niet aan de energiedoelstelling van provincie en gemeente voldaan wordt en er op een andere plek in de gemeente 3 turbines zouden moeten komen.	

Reactie	Inspreker	Samenvatting Inspraakreactie	Antwoord	Vervolg
N	2, 8, 10, 11, 16	Past de gemeente het besluit op basis van de genoemde argumenten aan?	In het ontwerp-bestemmingsplan zal het windturbinepark ongewijzigd opgenomen worden, met verwerking van wijzigingen op basis van deze rapportage. De gemeente heeft de keuze voor deze locatie weloverwogen genomen. Gedurende enkele jaren is de gemeente in overleg met provincie over geschikte locaties voor windenergie. Er is goed onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten van het windpark en daar heeft zowel de gemeente, als ook de provincie en de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, kritisch naar gekeken. De gemeente vindt dat het belang van windenergie groot is en dat de gemeente aan de doelstellingen zoals vastgelegd in de structuurvisie moet voldoen. De milieu-effecten van het windpark in de Hogezaandse Polder zijn zeer beperkt, ook al is er begrip voor dat de komst van het windpark tot vragen en onrust bij omwonenden leidt. Op basis van de ingediende reacties heeft de gemeente besloten de milieuzone voor geluid te verkleinen. Hiermee wordt beter recht gedaan aan het stiltegebied.	

Bijlage 1: Foto-inpassing vanaf Schuringsedijk

Ashoogte 100m

Ashoogte 120 meter

Bijlage 2: Vergelijking ashoogte 100 en 120 meter

Om een vergelijking te maken tussen de verschillende hoogtes van de masten zijn hieronder 2 visualisaties gemaakt vanaf Willemstad om de verschillen in beeld te brengen. In het MER is uitgegaan van een worst case met 120 meter ashoogte en 120 met diameter van de rotor. Dit type is voor alle visualisaties gebruikt. Om in beeld te brengen wat het verschil is tussen 120 en 100 meter is nog een visualisatie van 100 meter gemaakt.

Ashoogte 100 meter

Ashoogte 120 meter